



M A G
 Mindennapok Gárdonyiban

III. évf. 8. szám 2009. április



A keresztnek felső
 ága égre mutat,
 nagy örömhírt tudat:
 „itt van a te utad”
 a kereszt két karja a légtérbe szétterjed,
 rajta sovány kezek tört vért virágoztatnak:
 „vigyázz: ő a lélek, de a test megszakad,
 kétfelé visz ösvény s te szabad vagy, szabad”
 a keresztnek alsó
 ága földre mutat:
 „veszöldj: itt áss kutat,
 lásd benne arcomat.”



Á P R I L I S

2. Dr. Csókay András tanúságtétele a tanári lelki órán, amelyen a szülők is megjelenhettek.



„Magyarország ki fog lábalni az adósság milliárdjaiból, hogyha az embereket Isten felé lehet fordítani. Ha nem lehet, akkor teljesen mindegy, hogy baloldali vagy jobboldali kormány van, mert nem fog kilábolni. S bizony van olyan, hogy egy ország el is pusztulhat. Szűzanya elfogadta Szent István királyunk felajánlást, de az nem lehet, hogy „Szűzanya, segíts!”, de én tovább élem tékozló, idióta életemet.

Ezen múlik Magyarország jövője. Ezért sokszor fogom a fejemet és aggódok, mert nem látom ezt a mélységes keresztény irányultságot a politikai jobboldalon sem. Sokan még mindig azt hiszik, hogy a politika oldja meg a nemzet sorsát. Nem így van. A kereszténység oldja meg a nemzet sorsát. S ezért nekünk a párbeszédekben nem feltétlenül politizálni kell, hanem a másikat jobbra kell szeretni. Úgy, amint a jezsuita misszionáriusok tették Kínában. Ez volt a legsikeresebb misszió, mert nem erőszakosan mondták az evangéliumot, hanem ott éltek, s a cselekedeteikben mutatták meg, hogy mi a kereszténység. Nekünk is így kell. Felvállalni azt, amit a szentmise végén az atya úgy mond: „Menjetek, küldetésetek van!” S Jézus is azt mondta: „Terjesszéték az evangéliumot!” Ezt nemcsak a tizenkettőnek mondta, hanem mindnyájunknak. Nekünk, laikus hívőknek is ez napi feladatunk. S itt - azt hiszem - sok-sok hiba van még, mert a megfelelő időpontban nem merjük mondani a tanúságot, mert félünk. Nem bízunk a gondviselésben, mert lehet, hogy félünk, hogy emiatt kirúgnak a munkahelyünkről. De akkor majd máshol meg tudjuk találni a számításainkat. Van erre a feladatra egy durvább felszólítás is Pál apostoltól: „Jaj nekem, ha nem terjesztem az evangéliumot!” Hát ezért ezt is érdemes komolyan venni. Bizony, küldetésünk van, kötelességünk van, a gyermekeink, tanítványaink felé kell sugározni nap mint nap megélt keresztutat és feltámadást. Ugyanúgy a sok-sok félrevezetett milliós sokaság felé is sugározni kell.”

6-7. Egészségnapok a Gárdonyiban.

„Az OKM és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiírt iskolai egészségfejlesztési – drogmegelőzési pályázatot az iskola már 4. alkalommal nyerte meg. A pályázatot az intézmény orvosa, dr. Mezei Éva állította össze, melyben az iskola vállalta, hogy 6 speciálisan képzett pedagógusa, és az iskola-egészségügyi dolgozók minden osztályban 5 egészségfejlesztési foglalkozást tartanak.

A szülőknek évfolyamonként különböző témákban előadásokat szerveztünk. Három alkalommal kábítószer-



Áprilisi események

fogyasztás, családi konfliktusok, HIV fertőzés témakörben filmvetítéssel egybekötött beszélgetésen vehettek részt az érdeklődők. Havonta 1 alkalommal az iskolavédőnő a szülők számára fogadóórát tartott.

A pályázat keretében lehetőség nyílt egészségnap szervezésére, melyen az iskola minden tanulója részt vett.

1. nap programja: A kisgimnazisták játékos sportvetélkedőn vettek részt, a 10. évf. tanulói a Népkertben elsősegélynyújtási ismereteiket gyakorolhatták, bal-eset-megelőzésről hallottak a rendőrség munkatársától. Totókat, tesztekét töltötték ki, és ügyességi játékokon tették próbára képességeiket. A 9. évf. tanulók dohányzás, alkohol megelőzésről hallottak előadást, valamint emberi szerveken nézhették meg a dohányzás alkohol okozta elváltozásokat. Megismerkedtek a Kék Kereszt munkájával, az alkoholbetegek önszerelő egyesületével. Lazításként logikai játékokat, társasjátékokat (Activity) játszottak.

2. napon a 11. évfolyamon daganat-megelőzésről hallottak külön a fiúk és lányok. A lányok megtanulták az emlő, a fiúk a here önvizsgálati módszerét. Ezenkívül egészséges táplálkozással kapcsolatos gyakorlati feladatokat végeztek, többek között zöldség, gyümölcslátáskészítés ételkóstolóval egybekötve, plakátokat, étrendeket állítottak össze. A 12. évfolyamos tanulóknak jogafoglalkozások voltak, a RÉV munkatársaival játékos drogprevenciós óra, valamint beszélgetés arról, hogyan készíti fel az egyház a házasságra. A napot színesítette a véradás szervezése a Vöröskereszttel együttműködve, melyen 58 véradó vett részt. Az érdeklődőknek vérnyomásmérés, vércukormérés volt, életmód tanácsadással egybekötve.

Reméljük, a program során minden résztvevő megtalálta az érdeklődésének megfelelő foglalkozásokat.

Köszönet illeti a program szervezésében és lebonyolításában az iskola vezetését, a pedagógusokat, szülőket, előadókat és az iskola-egészségügyi dolgozókat.”

Tóthné Juhász Magdolna ifj. védőnő

8. Lelki nap a Gárdonyiban.

Az előadók *Sípos Gyula*, a Szeretet földje alapítvány vezetője és a Zarándok honlap szerkesztője; *Brückner Ákos Előd* ciszterci rendi atya; *Maczkó Mária* népdalénekes és a szalézi nővérek voltak. **(Az előadásokból a következő számokban is közlünk részleteket.)** A helyszíneken *Balogh Attila* tanár úr osztálya egy színdarabot, *dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya* tanárnő színjátszócsoportja pedig egy passiójátékot mutatott be.

Szent Margit - a magyar nép megmentője (színdarab)

Mint a 6.C osztály osztályfőnöke, nagyon fontosnak tartom, hogy az osztályom tanulói ne csak a tananyag tudásukat gyarapítsák az iskolában, hanem minél többet lássanak és próbáljanak ki az élet különböző területein. Ezért viszem őket már ötödikesként és most hatodikos-

Áprilisi események

ként is háromnapos osztálykirándulásra, és ezért szeretnék velük minden évben egy színdarabot előadni, hogy lássanak és tapasztaljanak meg a lehető legtöbbet az életből, persze az adott lehetőségeken belül. Egy színdarabban szerepelni kihívás, és komoly feladat, melynek kezd egyre jobban tudatában lenni a 6.C osztály is. Az előadást a lelki napon előadtunk, és előadjuk a Forrás Szabadidőközpont Miénk a tér versenyén is, ezzel is öregbítve iskolánk hírnevét, és fejlesztve a 6.C tanulóinak szereplési képességeit.

Maga a színdarab 6 jelenet keresztül mutatja be, hogyan mentette meg Szent Margit életével és hitével a magyar népet a pusztulástól. Az első jelenetben a mongol hadak Batu kán vezérletével Kijev várát pusztítják, a második jelenetben IV. Béla király udvarával ismerkedhetünk meg, ahol a király birtokvisszavételei és a kunok



garázdálkodása miatt panaszkodnak a nemesek. A harmadik jelenetben Julianus barát hozza a hírt, hogy jönnek a tatárok. A negyedik jelenet a muhi csata, ahol a magyarok székértáborát söpri el a mongol sereg, és IV. Béla esküt tesz, hogy ha megmenekülnek a pusztulástól, akkor megszületendő gyermekét Isten szolgájának szenteli. Majd az ötödik jelenetben Szent Margit csodatételeiről beszélnek a Nyulak-szigetén az apácák, és végül IV. Béla meglátogatja lányát, Margitot a kolostorában, és imádkoznak az ország megmeneküléséért és felemelkedéséért.

A darab megírásakor célom volt, hogy minden tanuló szerepeljen benne. A főbb szerepekben Batu kán: Schmiderer Dániel, Szent Margit: Balogi Gyöngyvér és a főszerepben IV. Béla királyként: Ondrésik Lilla. A főszerepet eredetileg egy másik tanuló játszotta volna el, de többszöri betegsége miatt végül is cserére kényszerültünk. De Lilla személyében egy kiváló, és remekül színjátzó tanulót ismerhettünk meg, és büszkén mondhatom, kiválóan oldotta meg IV. Béla szerepét. Természetesen kiválóan játszott Gyöngyvér és Dani is, nemhiába kapták ők a főszerepeket. Rengeteg időt fordítottunk a próbákra, és bizony a szabadabb óramenet a fegyelem rovására ment. De a végére belerázódott mindenki, és egy igazán meghatározó darabot sikerült készítenünk.

Jó volt látni, ahogy Tóthné Török Anna segítségével, aki az osztály magyartanára, egyre szebbé és érthetőbbé vált a gyerekek kiejtése és játéka. Nagyon nagyot lendítettek a jeleneteken Bisztricki Zoltánnak az osztály énektanárának a jelenetekhez kiválasztott zenéi, melyeket Nagy László technikus segítségével megfelelő formátumúvá alakított. Látványosabbá váltak a jelenetek Karsai Nicholas zseni tanárunk rajzai segítségével, melyeket négy nagy méretű háttérvászonra készített. És persze a kardok, szekér, tábortűz, vásznak, kereszt elkészítését jómagam, sokszor éjszakákon keresztül ácsolva és varrva vittem véghez. Különösen nehéz volt megvarrni a négy 8x3 méteres vásznat, melyet a varrógép alatt kellett mozgatni, hajtani és tűzdelni. A tanulók maguk oldották meg a ruházatukat, így ötletes és egyedi ruhadarabok születtek.

És persze az utolsó próbák a legizgalmasabbak, és az utolsó héten minden nap tíznél több hiányzó az osztályban. Betegség hullám. Szinte lehetetlen próbálni, annyi szereplő, sőt a főszereplő is megbetegedett. Na most mi legyen, előadjuk vagy ne? Lesz ami lesz, megcsináljuk. Mindenre van megoldás, csak akarni kell. És lett az utolsó pillanatban új főszereplő, lett mindenkinek jelmeze, végre mindenki tudta a szövegét is, és belevágtunk. Majd jött az előadás. Remeg a kéz, remeg a láb, nem ugrik be a szöveg, elcsuklik a hang. Megakad a függöny, majdnem szétesik a szekér, nem halkul el a zene..., de mégis nagyszerű volt. Még most is, mikor e cikket írom, libabőrös lettem az átélt izgalmak és az utána jóleső boldogság miatt. Megérte. Ha a tesi órák nem is, ezek az emlékek biztosan megmaradnak minden tanulóban. Alkottunk valamit, valami nagyszerűt, és ennek az egész osztály a részese volt. Mi, a 6.C osztály. A Gárdonyi 6.C osztálya.”

Balogh Attila osztályfőnök

Gondolatok a húsvétról és a passióról

A keresztény világ egyik legnagyobb ünnepe a húsvét. Minden évben próbáljuk megérteni az ünnep üzenetét, misztériumát, ami nagyon nehéz feladat hívők és nem hívők számára egyaránt. Hiszem és vallom tanárként, hogy az átélés, a katarzis élménye hozzájárulhat, segíthet bennünket abban, hogy közelebb kerüljünk azokhoz a dolgokhoz is, amik a transzcendens világ részei, szent titkok.

A nyugati ember általában úgy készül erre az ünnepre is, hogy összerakja az eseményeket, ha mód van rá, megjeleníti, újra játssza. Erre szolgál az ősi passió-játék, mely Jézus szenvedéstörténetét jeleníti meg. Mi is ezt tettük, a hagyományainkhoz híven, az idén is. 25 lelkes nulladik



Áprilisi események

évfolyamos tanuló jelenítette meg a húsvéti történeteket. A szereplők a 9.E és a 9.A osztály tanulói voltak.

A forgatókönyv megírása során arra törekedtünk, hogy a főbb konfliktusokat jelenítsük meg. Ezért kaptak nagyobb hangsúlyt a következő jelenetek: a főpapok vitája, a virágvasárnapi bevonulás, az utolsó vacsora, az árulás, Jézus elfogása, a kihallgatása Pilátus, Heródes, Kajafás előtt. Hangsúlyt kapott János és Péter vitája, a feltámadás híre. Júdás és Péter monológja a mű emberi vonulatát hangsúlyozza. Jézus tanításának a lényegét, a szeretet vallását csak kevesen értették meg még a tanítványai közül is. Ezért csodálatos a Biblia azon szövege, mely azt meséli el, hogy Magdolna, egy nő az, aki teljes odaadással fordul a mester felé, ő az, aki első tanúja lesz a feltámadásnak. Magdolna női ösztöne megsűgja, hogy Jézus a Megváltó. Ezek a jelenetek az emberi gyarlóságainkat is eszünkbe juttatják, arra figyelmeztetnek, hogy igazán fel kell nőnünk ahhoz, hogy eljussunk Jézushoz, s megértsük az ő tanítását.

A húsvéti ünnepek újra és újra megmutatják félelmeinket, hitetlenségünket, magányba menekülésünket a gondok elől. Ugyanakkor arra is ráeszmélhetünk, hogy a húsvét misztériuma azt is jelenti, hogy Isten keresi az utat a bűnös ember felé Jézuson keresztül, s aki befogadja őt, annak eltűnnek a kicsinyes félelmei, s átélheti, hogy legyőzhető a halál. Ezt az élményt szerettük volna tolmácsolni a lelki napok keretében húsvét előtt. Ennek alapja természetesen a Biblia volt. Az élmény megjelenítői a teljes átéléssel játszó tanulók, a művészi élményt nyújtó táncosok, a zenészeink és az énekesünk.

A mű keretes szerkezete a mának szóló üzenetével örök emberi dilemmát fogalmaz meg: a krisztusi szeretet vállalása nagyon nehéz, de gyönyörű feladat és egyben küldetésünk is.

Megható és szomorú élmény volt számomra az idei passió előadása, hisz szeretett apósomat éppen az előadás előtti napon helyeztük örök nyugalomra. Ezért hála vagyok a szereplő tanulóknak, akik egy emberként mellettem álltak, a játékuk legjavát adták, ezzel is enyhítve a fájdalmamat.

Köszönet illeti Luca Enikő tanárnőt, aki segítette a munkámat.

Hisz a nehézségeket elviselni csak úgy lehet, ha mindannyian hisszük, hogy feltámadunk.

Dr. Loboczkyné Hársasi Ibolya tanár

9-14. Tavasz szünet.

17. Az előre hozott érettségi vizsgára jelentkező diákoknak eddig a napig kell letenniük az osztályozó vizsgát.

18. A Palotás József Megyei Matematikaverseny.

22. A holokauszt emléknap alkalmából iskolánk volt diákja, Székely Gábor megemlékezést tartott a 11. évfolyam diákjai számára, akik a Jób lázadása című filmet is megnézték.

Áprilisi események

22. Kollégiumi bál a Bartakovics Béla Megyei Művelődési Központban.



28. Az E-sek bulija.



28. Ballagási ünnepély a kollégiumban.

A kollégiumi ballagás *Lékai Juszti*n atya elbocsátó gondolataival kezdődött a kápolnában: „*Itt állunk a tanév végét jelölő esemény, a ballagás kezdetén. Az ember azt veszi észre, hogy karácsony volt, aztán húsvét, most itt a ballagás, majd itt lesz az őszi újra kezdés, s majd ismét a karácsony. Az élet szalad. S ezt a rövid életet valamilyen képpen nekünk hasznosan kell kitölteni, mert mindenkinek küldetése van. Talán most még nem érzitek azt, hogy tapasztalni fogjátok, mindnyájatokat fel akar az Úr Jézus használni valamire. S ezt próbáljátok meglátni s ezt teljesíteni. Ha ezt a feladatot megtaláljátok, teljesítitek, akkor boldogok lesztek. S boldogan fogtok egykor számot adni arról, amikor az Úristen előtt megjelentek.*

Talán kissé furcsa az, hogy már ilyen messzire nézek. De sose tudjátok azt, hogy ki mikor kapja a lehetőséget az ottani megjelenésre. Nem behívó, hanem lehetőség, mert örömmel kell készülni arra, hogy oda jussunk. Hogy az utat ehhez minél könnyebben megtaláljátok, engedjétek meg, hogy mindenkinek adjak egy füzetet. Ebben néhány olyan írás van, aminek címéül azt írtam: Egy idős lelkipásztor egyszerű gondolatai. És ha elolvassátok, talán találtok egy kis segítséget abban, hogy úgy tudjatok itt a földön élni, hogy valóban itt is boldogok legyetek, és majd elnyerjétek az örök boldogságot. Amikor ezt a füzetet összeállítottam, magam is megdöbbentem, hogy az első ballagás, amelyen részt vehettem, 1975-ben volt. Akkor írtam ezt a kicsi verset az akkori ballagóknak. Ezt adom most nektek is útravalóul:

„*Legyen arcodon keresztény derű,
s minden bajodban Őt hívd segítségül;
egyetlen, akiben bizhatsz,
egyetlen, aki megsegít:
Krisztus – az Isten és az ember,
ki meghalt értünk a kereszten.
Őt kövesd mindig,
ő legyen a példaképed,
hogy egyszer újra találkozhatassunk az égben.
Ámen.*



A búcsúztató műsort *Királyné Fülöp Mária* tanárnő szerkesztette. Ennek részeként a kollégium kórusa éne-

Áprilisi események



kelt, gitáron kísért Erdélyi Boglárka 11.A osztályos tanuló. Az itt maradó kollégisták nevében előbb Csató Eszter 12.E osztályos diák, majd dr. Pisákné Balogh Éva igazgatónő köszönt el az elballagó 25 leánytól. Kónya Zsófia 13.K -s diák búcsúzott a végzősök képviselőjében.

Az ünnepi műsor után a ballagók Jusztin atya és igazgatónő vezetésével végigsétáltak a kollégium udvarán, aztán az ebédlőben közös ünnepi vacsora következett.

29. A végzős évfolyamok tanulóinak osztályozó konferenciái.

Közös szerenád. A búcsúzó osztályok az iskola előtti téren közös énekléssel vesznek búcsú tanáraiktól.

Áprilisi események



Részletek a 2009. április 3-i lelki nap előadásaiából

Részlet Brückner Ákos Előd atya iskolánk húsvéti
lelkinapján, 2009. 04. 03-án elmondott előadásából.



Teremtésvédelem. Karácsony előtt jelent meg a magyar könyvpiacon a Szent István Társulat kiadásában a magyar püspöki kar negyedik körlevele. Az első volt a szociális körlevél 1996-ban: „Igazságosabb és testvériesebb világot!”, 1999 karácsonyán a „Boldogabb családokért!”, majd „Az élet kultúrája”, és most

„Felelősségünk a teremtett világért”. A 4. pontot – mint a nyitányt – a végén a 168. pontban szóról szóra megismétli: „*Jelentős erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy mérsékeljük, és lehetőség szerint elkerüljük a környezetet pusztító, valamint az éghajlatot károsító magatartást, továbbá hatékony stratégiákkal kell alkalmazkodnunk a klímaváltozás körülményeihez. Ahhoz, hogy az emberiség meg tudja felelni ennek a próbatételnek, mindenkinek részt kell vállalnia ebben a feladatban. Az előttünk álló kihívás jelentős, de értékeken alapuló cselekvésünk és önmérséklésünk által a helyzet pozitívan befolyásolható.*” Tehát akármilyen súlyos a kép, pozitívan befolyásolható.

Amikor a 60-as évek legelején szemináriumból kibójtak, mert rájöttek, hogy katakomba ciszterci voltam, olvastam egy döbbenetes könyvben, hogyan fogyhat ki a nyersanyag- és energiakészletünk. Ez akkor engem nagyon feldobott, mert rájöttem, hogy a szocializmus ennek a világproblémának egy sajátosan rossz megoldása. De a probléma sokkal szélesebb, erre világított rá VI. Pál pápa 1967-ben megjelentetett „*Populorum Progressio*” kezdetű körlevelében, de az emberiség nem figyelt gondolataira. A folyamat rohamosabbá vált. De nem állhatunk meg a sopánkodásnál! Világos, hogy emberi tragédia, emberi felelősség, mert az ember az, aki a dolgokat elrontja. Az erkölcsi bajok sokkal nagyobbak, s ezek vannak a gazdasági bajok alján is. Ezt egyértelműen II. János Pál pápa mondta ki: az erkölcsi válság az Isten el nem fogadásának a következménye. Muzslay István jezsuita atya, aki Loevenben is tanított, a következőképpen írt erről: „*A gazdasági tevékenység célja nemcsak az egyéni haszon, hanem az egész társadalom java. Korunk egyik súlyos tévedése az a felfogás, hogy a közgazdaság életünk olyan adottsága, amellyel szemben tehetetlenek vagyunk, hogy a gazdaság a saját mechanizmusainak, kérelhetetlen törvényeinek alávetett folyamata. A közgazdaság nem fizikai törvények által irányított gépezet. A társadalmi és gazdasági rend megteremtője nem a piac ármechanizmusa, hanem az emberi értelem és akarat.*” Tehát a gazdasági erők kényszerűségének és kikerülhetetlenségének marxi

dogmája nem igaz, mert az ember alakítja a folyamatokat. Jól vagy rosszul. Lehet csinálni az atomerőművekben energiát, s lehet atombombát gyártani. Az baj, hogyha a technika túlfut az ember erkölcsén. Az a baj, hogyha a civilizáció fontosabb, mint a kultúra. Az a baj, hogyha az eszközök fontosabbak, mint az ember.

Itt vagyunk tehát annál a pontnál, ahol ki kell mondanunk: paradigmaváltásra van szükség. Magyarul szemléletváltásra. Az embernek rá kell döbbenjen, hogy az önzés, a még jobban éljünk vágya nem folytatható tovább.

Mi, sopánkodó magyarok is lássuk be, hogyha minden embertársunk ezen a nívón élne, akkor két darab Földre lenne szükség az energia igényünk miatt. Az amerikai nívón való élésre pedig hatvannyolc darab Földre! Arra kérlek, tehát benneteket, hogy segítsetek! Ne liftezzél néhány emeletet! Nem azzal kíméled a szívedet, hogy liften mégy! Azzal csak ellustulsz, s ártasz a szívednek! Olyan szórakozási lehetőségeket és olyan közösségeket alakítsatok ki magatoknak, amelyben emberhez méltóan lehet létezni. Ne engedjétek, hogy a technika ízléstelenségeivel becsapjon benneteket! Nemcsak meleg vízben lehet mosakodni! Nem kell minden cselekedetünkhöz energiát használni! Most gondolhatod, hogy „egy fecske nem csinál nyarat”. De hidd el, hogy a legkisebb józanság, önmérséklet is a jövőt jelentheti. S arra is gondolj, hogy ebben az ügyben össze lehet fogni másokkal, hittestvéreinkkel, a peremen élőkkel, még a kedves ateistákkal is, s hatalmas társadalmi összefogást lehet így kovácsolni. Megkérlek benneteket, hogy ti legyetek a környezetvédelem, a teremtésvédelem őrszemei, s így tegyétek a jövőt biztosabbá!

A Szent Margit Gimnáziumban az iskolaújságot Lépcsőnek nevezik. A most megjelenő számában szó van a teremtésvédelemről is. *Nárai Szabó Péter* tartott egy jó előadást. Erről jelent meg egy beszámoló. A katekéták pedig csináltak 10 földgömböt, s fel lehet ezeket jócselekedetekkel virágoztatni. Aki jót cselekedett, visszafogottabb volt rajzolhatott egy kis virágot. De megtehetette ezt a szülő, a tanár is. Az elmúlt 40 napban két földgömböt teljesen beborította a 200-300 virág, a harmadiknál folyamatban van. S drukkoljatok nekik, hogy tele legyen! Tehát ezek a tanulók az eltelt időben józanabban éltek! Így lehet nevelni a gyerekeket, mert könnyű a karosszék-ből nagyokat és jókat hallgatni, de tenni kell. Jövőt építeni izzadság nélkül nem lehet!

Teremtésvédelem. A pápa megnyilatkozásaiban nem marad meg az anyagi világnál, mindig eljut oda, hogy az embert is meg kell védeni attól, hogy az emberi mivoltából kibomoljon. Egy óriási, esztelen diktatúra közeledik felénk, ha nem vigyázunk. Az életnek a belénk ivódott szépségét, erejét, stílusát el akarják sorvasztani, hogy mindenki sematikus, stílustalan senki legyen, akit aztán bárhová lehet irányítani, bármivé lehet tenni. Az a cél, hogy tömege legyen, akit manipulálni, kihasználni lehet, aki addig fontos, amíg elkölti a pénzét, ami profitot jelent valakinek, s utána már nem is vagy fontos, nem is érdekelsz senkit.

Erről szól a következő történet: „*A napóra. A távolkeleti uralkodó egyik újáról hozott magával egy nap-*

órát, mert otthon számukra ez a szerkezet ismeretlen volt. Az egyedülálló ajándék gyökeresen megváltoztatta az életüket. Az alattvalók gyorsan elsajátították, hogy a napot különböző napszakokra osszák fel. Mindenki pontos, szorgalmas és rendszerető lett. Pár esztendő alatt tehető nép és gazdag ország polgárai lettek. Amikor az uralkodó meghalt, méltó emlékművet akartak állítani tiszteletére. Mivel a napóra lett a jólét és a gazdagság jelképe egy templomot akartak feléje építeni, közepén egy hatalmas kupolával. Amikor elkészült a templom, és aranykupola fedte be az órát, a bemelegítő nap sugarát az épület eltakarta. Az a sugárnyi kis az árnyék, amely az órát a polgároknak mutatta most eltűnt, nem tudtak tovább tájékozódni. Sokan ismét később érkeztek dolgozni, mások összeaptak a munkát, vagy a szorgalomról szoktak le. Az egész birodalom felbomlott, mert mindenki a maga útját járta.” A történet lényege az, hogy az ember kihagyja saját magát a világból, ha az eszközök, a valami fontosabb, mint a valaki, akkor az ember menthetetlenül eltéved. Ha nem mérem, hogy mi hogyan viszonyul az az Istenhez, hanem csak szertelen ötletekkel ékeskedek, aranykupolákat gyártok. Hajszolom, hogy még többet, többet investáljak. Tehát nagyon szépen kérlek benneteket, hogy vegyétek észre, hogy minden, ami a teremtésben van, az a teremtményért van. A teremtésben Isten mindenre azt mondta, hogy jó, de csak az emberre mondta, hogy nagyon jó. Tehát te, az Isten szemében nagyon jó vagy, amíg el nem rontod magadat. Ezért mondom, hogy próbáljuk egymást is féltetni, védeni, szeretni, tisztelni, becsülni, értékelni.

Tisztaságvédelem. Csendesen, anélkül hogy észrevenné, egy tisztaságforradalom zajlik Magyarországon, amelynek lényege, jelszava: „Az igazi szerelem megvár.” Lányok, az igazi szerelem megvár, ha ti is úgy viselkedsz. Fiúk, az igazi szerelem fegyelmezett, emberközpontú. Napi élményem, hogy egy fiú elmondta: tíz nap múlva lesz az esküvője, s a szerelmük kezdetén megegyeztek a lánnyal, hogy megállják, s tisztán lépnek a házasságba. Nem akarták elkótyavetyélni a tisztaságukat, a jövőjüket, hanem egymást vállalva, féltve, vigyáztak egymásra, s ezek után is vigyázni fognak. S ők nem az egyedüliek. Ők teljesen ellentmondanak annak, amit rátok diktálnak. Az ember csak csodálkozik, hogyan alacsonyítják le a nőket, emberi méltóságukban hogyan alázzák meg, s azon is csodálkozik, hogy a nők miért nem láznak fel ez ellen. Lealacsonyítják őket az árucikk szintjére, mint-ha a mézárászékben lennének. Nem kapcarongy a leány, s nem vadállat a fiú.

Persze a tisztaság nemcsak a szexualitásra vonatkozik, hanem az egész életre. Ha az ember integrálni tudja magába a saját énjét, akkor az ember tiszta. Csodálatos dolog, ha az ember ilyen tud lenni. A mi egyházunk annyira aranyos és jó, annyira anyaszentegyház, hogy azt mondja mindnyájunknak, hogy évente gyónjál, s a húsvéti időben áldozál. Ennél többet tenni sokkal jobb. Én mindenkinek azt mondom, hogy karácsonykor, húsvétkor, s a nyár végén gyónjon, aki kemény, felelősségteljes helyzetben van, például a tanárok, nekik jó havonta elmenni, mert az ember könnyen kikezdehető. Mondtam

tegnap a komiszabb osztályomnak is, hogy nagyon rátok férne egy jó kis gyónás, mindjárt mások lennétek. Ne cidrizzél elmondani a bűneidet, mert nem te vagy a fontos, hanem a bűntől való megszabadulásod. A gyónásban a lelked mélyéig érintett vagy, s olyan nagy szabadságot jelent a feloldozás. Kimutatták, hogy aki éli a hitét, - s nemcsak annyit jelent számára a hit, hogy kereszt van a falon, és elmegy az éjféle misére -, szentgyónást és szentáldozást végez, rendszeresen misére jár, imádkozik, tehát éli a hitét, az átlagosan 7 évvel tovább él, sokkal könnyebben gyógyul a betegségeiből, mert sokkal egészségesebb testben és lélekben. Nemrég a Városmajorban azt mondtam egy beszélgetésen, hogy a lényeg az, hogy kinek gyónjak. Vedd észre, hogy az emberek beszélgetéseik közben elmondják a bűneiket. Rosszabb esetben másokat vádolnak, sőt meg is támadnak. A kereskedelmi tévékben már műsorokat is indítottak, mert felismerték, hogy az emberek nem bírják el a lelki zűrzavarukat. Kibeszélik magukból, vagy depressziósok, vagy agresszívek lesznek. A szép Amerika kórházi ágyainak a felét a depressziós betegetek töltik meg. Nagyon becsülöm a pszichológusokat, remekül teszik a dolgukat, kivallatnak, feloldonak, de nem tudnak feloldozni. Erre csak a pap képes, aki az Úristennek gyónásban közvetíti megbocsátó akaratát, ami egy fogható bizonyosság. Aztán az is nagyon fontos, hogy a gyónás után térj is meg. Nem arról van szó, hogy a múltad odaseperted a Jézus lába elé, és éled továbbra is ugyanúgy az életed. Ezt nem teheted meg. Az igazi gyónás, egy igazi megtérés, egy paradigmaváltás. Ehhez a szemléletváltáshoz kell Isten segítségével.

Maczkó Mária: Húsvét a Galga mentén



A húsvéti lelki napon az egyik előadást Maczkó Mária tartotta. Első előadásának a vázát a Galga mentén élő népszokások bemutatása adta. A következőkben azért adjuk közre az ismertetést, mert - mint ma az a ki is derült az előadáson - már sokan nem ismerik - sajnos - a népszokásainkat.

A Galga mentén nagyon élénken élnek a népszokások. Őrzik a hagyományokat, az ünnep varázsát.

Feljegyzések szerint a húsvét magyar elnevezése onnan származik, hogy a hívők a feltámadást megelőző böjt után e napon kezdték meg a húsevést.

A húsvét a keresztények számára az ünnepek ünnepe. A húsvétot a tavaszi napjé egyenlőséget követő holdtölte utáni első vasárnapon ünneplik. Így mindig március 22. és április 25-e közé esik. Ekkor ér véget a bűnbánat, a vezeklés ideje, a szent negyven napos böjt. A húsvét előtti

hetet nagyhétnek nevezzük, a megváltás nagy eseményének emlékére.

Virágvasárnap a barkaszentelés alkalma volt. Régen összegyűjtötték a levágott vesszőket, és a templomban megszentelték, majd hazavitték a vázákba.

Nagycsütörtökön megnémultak a harangok, egészen szombatig helyettesítette egy kereplő. A hajdani falvakban, kioltották a tüzet, és nagyszombat reggelig nem ettek egy falatot sem.

A régi ember ilyenkor egyszerre volt a földbe vetett mag, és a belőle sarjadó csíra. Meghalt a keresztre feszített Krisztussal, hogy húsvét hajnalon új, tiszta életre támadasson.

Nagypéntek szigorú böjt. Kenyér és víz volt a táplálékuk, és csak egyszer laktak jól. A hívek Jézus Krisztus kinszenvedésén virrasztottak, énekkel, imával könnyebíttették. Régen Kartalon például nagypénteken hajnalban lementek a folyóhoz mosakodni, még napfölkelte előtt, és addig haza is kellett érni a vízzel. Megtisztultak bűneiktől, az állatokat is ezzel a vízzel itatták, és a teheneket fejés előtt ezzel mosták meg.

Ételt szenteltek a templomban, melyet a szegények között szétosztottak.

Régen leventék (katonaköteles ifjak) őrizték Jézus jelképes sírját, ahol éjszaka is virrasztottak, imádkoztak. Pénteken kimentek a faluszéli keresztekhez. Az előénekes asszony, aki a falu ékessége volt, a templomtól vezette az ájtatosságot, énekeltek, imádkoztak. Mindig fohászkodtak a hadifoglyokért is.

Nagyszombaton az asszonyok sütöttek-főztek, a lányok takarítottak. A templomi szertartás tűz- és vízszenteléssel kezdődik. A hívek csendben imádkoznak, a virágvasárnapi megszentelt barkát a pap el égeti, és a hamuját elteszi a következő évre, s ezzel áldja meg népet hamvazószerdán. A szenteltvízzel meghinti a híveket, és kezdődik a feltámadási körmenet. Alig várjuk, hogy a nagyböjti hallgatás, a nagypénteki sötétség átszenvedése után, felszabadult örömmel énekeljük az alleluját. A feltámadási körmenetre mindenki a legszebb viseletét ölti magára.

Húsvét vasárnap hajnalban az asszonyok énekelve és imádkozva keresték Jézus sírját a határban. Miután nem találták, egy közülük felkiáltott: nincsen itt a feltámadt. Húsvét hétfő engedni szabadon a jókedvet. Akkor ízlelik meg az átváltozás harsogó örömét. Mert a nagyöröm sohasem érkezik lármával. Az maga a csönd. S ez volt a húsvét. Csöndjében, tisztaságában kértek egymástól bocsánatot azok, akik előtte bántották egymást, haragban éltek. Hitük szerint a föltámadt Krisztus kért bennük bocsánatot, és ő volt a megbocsátó is. „Bejött Jézus a házamba, házam közepébe megállta” imádkozták. Az ő erejével köttettek húsvétot követő fehér vasárnapon az életre szóló barátságok, aranyos rozsmaringgal várták Kartalon a locsolkodókat.

Azokat a lányokat, akiket farsang három napjában táncoltattak, megönthették húsvétkor. A Galga-mentén vödörrel locsolkodtak a legények. A locsolkodás biblikus magyarázata szerint Jézus feltámadása után a jeruzsálemi asszonyok beszéltek az eseményt. A katonák ezt rossz

néven vették, és egy-egy vödör vizet öntöttek rájuk, hogy elkergessék őket. Ha igaz a történet, ha nem, biztos, hogy a vízzel való hintés ősidők óta a lélek és a test megtisztulásának a jelképe.

Locsoló verssel tértek be a házba a legények, Például: „Fölkelt már a nap sötét homályából, / mit jövendőlt Jézus angyalok mondásából. / Midőn a szent asszonyok Jézus sírjához mentek, / sok jó szagú balszamokat vittek. Tegnap erre jártam, / Mariskát megláttam, / szépen kértem az anyját, / de még szebben az apját, / adja elő a lányát, / had locsoljam meg a haját. / Had nőljön nagyra, / mint a Galga hossza.” Cserébe a lányok piros tojást ajándékoztak, ezt a tökéletes formájú, se kerek, se nem szögletes, kezdet és vég nélküli valamit, mely emberemlékezet óta az élet szimbóluma. A tojás sárgája a napot, fehérje az eget és a földet jelképezi. A vörös szín a lét lényegének tartott hármast jelölte: az izzó napkorongot, a tűzhely parázsát és az életet fenntartó vért. A Galga-mentén régen nem használtak festéket. A lila- és a vöröshagyma héját megfőzték, a tojásokra petrezselem levelet szorítottak, és ebbe a lébe megfőzték. Majd szalonnával átdörzsölték, és szép fényes lett. Fonott kalácsot, rozsmaringot és zsebkendőt is ajándékoztak kedvesüknek a lányok.



Húsvét a föld tavaszi megújulásának ősi ünnepe. Hajnalán a régi falu népe virrasztva, határkerülő körmenettel várta, hogyan kel föl sírjából a Nap-Krisztus. Húsvét hajnalán a régi ember együtt virradt új életre a zöld mezővel. A húsvétot megelőző nagyhét testi-lelki tisztálkodásának ideje volt. Ilyenkor kitakarította az istállót, kijavította a melléképületeket, szerszámait fényesítette, és lelke megtisztult, akár a határ, ahol a Nap fénye-ereje takarította a tavalyit.

Szerkesztőség:

Felelős kiadó: *Dr. Pisákné Balogh Éva* igazgatónő.

Felelős szerkesztő: *Kovács Ottóné* tanárnő.

Villámpostacím: *deleo@citromail.hu*

Diákszerkesztő: *Kengyel Dóra Boróka* 9. C osztályos tanuló.

Technikai munkatárs: *Kovács Ottó* tanár úr.

Az újság olvasható az iskola honlapján:

<http://www.gardonyi-eger.sulinet.hu/aktualitasok,informaciok,tajekoztatok> linken